

*Campsentelles, 7
2004*

CENTRE D'ESTUDIS SANTFOSTENCs
AMICS DE CABANYES

Cara i creu d'algunes coses de Sant Fost

LLUÍS
BOSCH I ROCA

Totes les coses, segons com i qui les miri, tenen dues vessants; per a uns és una cosa meravellosa i per a altres és una espifiada. Jo no sóc diferent, veig coses que m'agraden i que a d'altres els desagraden; per a mi són cara i per als altres són creu, i a vegades coses que als altres agraden i a mi no, doncs per a mi són creu i per als altres cara.

Començaré per una cosa en concret que per a mi són cara, com són les entitats socioculturals que segons l'Ajuntament, en la Guia Municipal d'aquest any 2004, entre culturals, de lleure, esportives, associacions de veïns i d'altres, sumen un total de 38 que per a un poble de 7000 i escaig habitants són moltes associacions. Però em referiré només a dues, no perquè siguin millors que les altres, doncs totes són iguals d'útils i necessàries per donar vida i coneixements a tot el poble. Segurament la que més renom té és, sens dubte, la que organitza i posa en marxa cada any el Pessebre Vivent, ja que el seu èxit

ultrapassa amb molt els límits de Sant Fost. Les dues entitats a què em refereixo són el Centre d'Estudis Santfostencs "Amics de Cabanyes" i el Grup de Dones Hedera.

El Centre d'Estudis Santfostencs "Amics de Cabanyes"

Començaré pel CES, que fou una idea dels germans Pérez i fundat el 24 de juny de 1994 i els estatuts aprovats el novembre del mateix any. La primera junta directiva la formaven com a president en Josep-Lluís Batllori i Jofre, vicepresident en Ferran Pérez i Gómez, i vocals en Xavier Pérez i Gómez i en Marc Flaqué i Terrades. Actualment aquesta associació té 90 socis i els seus objectius són:

1r) Estudiar i difondre la cultura i la història de Sant Fost de Campsentelles, de Catalunya i de tot arreu.

2n) Vetllar per la conservació del patrimoni històric i cultural de sant Fost, en especial de l'església de Sant Cebrià de Cabanyes, monuments i restes històriques.

3r) Estudiar, difondre i defensar el patrimoni natural de Sant Fost.

Seguint aquests objectius el CES va publicar un llibre, la biografia de Mossèn salvador Pibernat, rector màrtir de Sant Fost, escrit pels germans Pérez l'any 1994. Abans, però, havien publicat i també escrit *Sant Fost, història d'un poble. Dels orígens a la Guerra Civil*. A partir de l'any 1995, al mes de desembre, es publica la revista *Campsentelles* i algunes monografies, que fins ara han sortit cada any. Es fa un conveni amb el CEM (Centre d'Estudis Molletans) per intercanvi de revistes: ells rebran *Campsentelles* i els socis del CES rebran Notes, que publica el CEM.

Des del moment de la fundació, l'associació es cuida de l'església de Cabanyes fent algunes reparacions i plantada d'arbres al seu entorn. Ara està en projecte la il·luminació de l'interior de l'església.

El 1996 s'inaugurà una exposició de peces arqueològiques relacionades amb Sant Fost i el mes d'octubre del mateix any la Fundació Caixa de

Sabadell premià el CES amb una subvenció i el mes d'octubre de l'any 2002 en rep un altre, a Reus, el Premi Fundació Caixa de Sabadell pel programa “Difusió i defensa del patrimoni natural de Sant Fost” que inclou un llibre i una exposició amb fotos d'en Xavi Margaix. El febrer de 1997 presenten a l'Ajuntament un manifest, signat per 350 persones, on es demana la protecció dels boscos i muntanyes del poble, l'adhesió a un consorci que protegeixi l'espai natural i l'aturada de les pedreres. Aquest consorci podria ser el de la Serralada de Marina. Alguns diaris es feren ressò de la notícia.

L'associació CES-Amics de Cabanyes està al dia quant a les comunicacions modernes perquè el gener del 2001 es va crear el domini **www.santfost.com** i durant uns mesos l'espai reservat va restar buit fins que el mes de maig del mateix any apareix el portal web amb una estructura que és la que existeix actualment i allí es pot consultar informació sobre Sant Fost: la seva descripció geogràfica, dades econòmiques, culturals, esportives, etc. i sempre està al dia i el número de visites a la web ja arriba a les 20.000.

El 1999 es va fer la primera Festa de la Verema i aquest any s'ha fet la V, i com sempre amb la trepitjada del raïm pels més menuts i amb força èxit de públic. Tot això és una petita part dels fets i actuacions que ha fet i fa el CES-AC i per a més detalls consulteu a les revistes *Campsentelles* l'apartat “Activitats del CES-Amics de Cabanyes”.

Com amb el muntatge i representació del Pessebre Vivent, també en la preparació i presentació de la Festa de la Verema intervé molta gent i té unes despeses elevades. El dia abans, en dissabte, s'ha d'anar a veremar amb una furgoneta llogada i amb vuit o deu portadores per posar-hi el raïm que es guarda tota una nit en una casa particular. El diumenge al matí amb dos carros llogats i els cavalls ben guarnits es transporta: en unes portadores amb el raïm i en l'altre un grup d'actors del Segle XX que fan el paper de veremadors; el grup musical va al davant de tot tocant

música adient. *La Vanguardia* i *El 9 Nou* de Granollers se'n feren ressò. Com es pot veure, amb tot hi ha feina i despeses i encara gràcies que les subvencions de l'Ajuntament i la Generalitat i altres entitats són molt ben acollides, però són un xic minses i de vegades tarden a concedir-les, per la qual cosa en fer el balanç de final d'any queden alguns pagaments per fer.

Grup de Dones Hedera

Aquest grup fou fruit del gran augment de població a Sant Fost en la dècada dels anys 90, quan un grup de dones varen tenir la necessitat de crear un espai propi per a elles, amb l'objectiu d'afavorir la relació i les activitats recreatives i formatives. Cap a finals del 1995 tingué lloc una xerrada de presentació al bar L'Aplec i com invitada especial va assistir la Sra. Carme Coll, exalcaldessa de Mollet, que parlà sobre les necessitats de tenir organitzacions femenines que debatessin per les igualtats de la dona. Aquesta xerrada donà fruit en un petit grup de dones per formar una associació legalment autoritzada.

El nom de l'associació va esdevenir un petit problema perquè en un principi el nom triat va ser "Casal de la Dona" però ja estava registrat a Sant Fost. Després es va seleccionar "Grup de Dones Heura" pensant en la font existent al poble, però al Registre d'Associacions no ho varen admetre perquè ja existia un altra associació amb aquest nom. La solució més adequada fou canviar el llatí el nom d'*heura*, i d'aquesta manera va quedar registrat el GRUP DE DONES HEDERA.

L'inici de l'activitat va ser penós, molt dur, ja que bastants persones del poble les veien com un grup abocat al fracàs, però durant aquest temps de rebuig, gràcies a la tenacitat i dedicació de totes les sòcies, varen demostrar als incrèduls que les dones quan s'ho proposen són tan capaces d'aconseguir els objectius com els homes. Durant quasi deu anys, i a causa del fet que l'economia de les persones de l'associació era,

*VII Caminada Popular del Grup de Dones Hedera.
A la Plaça de la Vila esperant la sortida. (foto Lluís Bosch)*

*Carrers de Sant Fost: un tronc d'arbre tapant l'escocell
i creixent per sobre dels panots. (foto Lluís Bosch)*

i diuen que encara ho és ara, minsa, i per això no tenen local social i ho han hagut de suplir amb els domicilis particulars de les sòcies, presidentes i de les que formen part de la Junta, on es troben repartits els arxius de l'associació i tota la resta de material. Malgrat que és una reivindicació històrica de l'entitat, fins al moment només se'ls han concedit locals esporàdics (això mateix passa amb el Centre d'Estudis Santfostencs i la majoria d'associacions). Tanmateix, en l'actualitat han d'agrair a entitats com l'Institut de la Dona, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Sant Fost i als comerciants del poble l'ajuda que reben per a la realització d'algunes activitats.

El creixement ha estat considerable ja que varen començar amb 10 sòcies i en l'actualitat sumen un total de 80 dones residents a Sant Fost i Martorelles que gràcies al Grup han pogut trobar un espai de relació que abans no existia. Les activitats també han anat creixent i canviant però algunes s'han mantingut des del principi: la Fira d'Artesans, la Caminada Popular, la Trobada de Puntaires, la celebració del Dia de la Dona, que acaba amb un sopar; a més, estan institucionalitzant les classes de manualitats i de puntes de coixí; també han participat en els Carnavals, tant en el de Sant Fost com en els dels pobles veïns, en el Concurs de Paelles de Festa Major, en la cavalcada de Reis, en la Matança del Porc... Altres activitats han variat perquè s'han fet concursos de fotografies, literaris, xerrades sobre temes variats, homenatges a la gent gran, minimaratons, classes de català, etc. També han col·laborat en activitat solidàries com el desastre del "Prestige", la recollida de queviures per als damnificats de Somotillo (Nicaragua) per l'huracà Mich.

Com es pot observar no només s'han limitat a fer activitats dirigides a la dona sinó que totes les seves actuacions estan obertes a tots els ciutadans de Sant Fost i Martorelles, i a la col·laboració amb altres entitats i amb l'Ajuntament. D'aquesta manera, diuen, han ajudat que Sant Fost

*Carrers de Sant Fost: la vorera mig obstruïda pels rosers.
(foto Lluís Bosch)*

La claveguera de l'avinguda Mauri. (foto Lluís Bosch)

sigui conegut per altres municipis i ciutats i que la relació entre els seus habitants sigui més estreta.

La feïnada per preparar algunes activitats és enorme, per exemple, la Caminada Popular: cada any un recorregut diferent, d'uns quilòmetres similars, per un lloc de Sant Fost. Durant el trajecte posen tres o quatre controls, amb aigua, galetes maries, xocolata, talls de taronges i llimones, i a l'arribada un entrepà i un got de beguda i una bossa amb una samarreta. I a més de tot això als menors de 10 anys un regal i un trofeu per al participant més jove i un altre per al més vell. I tant els trofeus com els regals són cedits per entitats i comerços. Per preparar, organitzar i encarrilar tot això es necessita personal, temps i sobretot molta, molta voluntat.

La seva aventura, la del Grup, va començar seriosament fa 10 anys i de d'aleshores no han parat de pensar amb entusiasme i una energia inesgotables, però també amb talent i ara el seu repte per al futur és aconseguir que les joves de Sant Fost s'interessin i s'integrin en l'associació per aportar noves idees i aconseguir un grup que duri molts anys. Tenint en compte que són dones, treballen la majoria, sinó totes, fora del poble, que cuiden de la casa i de la família, i a més a més fan tot el que he exposat, crec que són mereixedores d'un bon homenatge.

La creu...

Parlem ara de les coses que per mi són creu, coses que trobo que s'hagueren pogut fer millor, o dit d'altra manera, no tan malament, i d'altres que anys enrera ens varen comunicar que es farien i encara no s'han començat. Un exemple és la Casa Bastinos, al carrer Sant Isidre, que l'Ajuntament ha adquirit per fer-hi la biblioteca i equipaments socials, i allà està en un estat ruïnós i com més passa el temps més es va degradant.

El carrer del Sot deixat de la mà de Déu i de la mà dels batlles de Sant Fost.

Les noves torres elèctriques a prop de les cases. (foto Lluís Bosch)

Una altra cosa que fa pena és la vorera inacabada del Poliesportiu-2: fa anys i panys que està així, només falta posar els panots. I parlant de voreres, els carrers nous de la urbanització Sant Fost Residencial i els que es varen fer més a prop del casc antic, per exemple, el carrer Mestre Joaquim Abril i el de les Heures, són uns carrers amples, amb bons espais per aparcar i per circular però a les voreres varen escatimar l'amplitud. Les feren construint la vorada formant el marge de la vorera i plantant els arbres i més tard uns altres obrers acabaren la vorera posant els fonaments i els panots i quan es trobaven amb un arbre deixaven per escocell l'espai d'un panot (20 X 20 cm). Els arbres han crescut, els troncs s'han fet grossos i molts han tapat l'escocell, i entre el gros del tronc i la vorera estreta un cotxet amb criatura no passa. Per acabar d'adobar-ho, alguns veïns feren l'escocell més gran arrancant uns panots al voltant del tronc i plantant rosers que quan estan florits fan molt bonic però has de passar pel mig del carrer si no vols sortir esgarrinxat i els que van en cadira de rodes o els cotxets amb criatura han de baixar de la vorera per força.

Una altra creu és l'enjardinat de l'avinguda Mauri des de l'avinguda Aragó fins al carrer dels Amics, davant mateix del Pavelló Poliesportiu-2 i entre l'avinguda Mauri i el carrer dels Xops. Aquest espai és una rambla que recull, quan plou, les aigües de la urbanització de Can Boc i dels carrers del seu entorn. Abans aquesta rambla estava plantada, tota ella, de xops i feien molta ombra però a la primavera i durant uns poc dies omplien el terra al seu entorn de flocs com de cotó fluix, i els varen arrencar tots. Al cap d'uns anys ho enjardinaren sembrant alfals, fent vorerers molt boniques, plantant arbres que no fan borrisols, han posat llums i al cap de baix, tocant al carrer dels Amics, han muntat un petit parc infantil. Tot això està molt bé, molt maco, però a la part de dalt, tocant l'avinguda Aragó, alguns albellons dels carrers de l'entorn aboquen el contingut del clavegueram, aigües residuals i matèries fecals, i converteixen els fons de la rambla en una claveguera a cel obert.

El cel cobert de fils elèctrics. (foto Lluís Bosch)

*Vista de l'espai per muntar-hi nous supertransformadors,
a la central transformadora de Can Torres. (foto Lluís Bosch)*

Referent a les torres elèctriques, que ens digueren que les han tret del poble, jo veig que l'únic que han fet ha estat desplaçar-les uns metres, i si n'han desmuntat trenta-tres de dintre el poble, pel terme municipal n'han muntat entre 130 o 140, o més, destrossant molt arbrat entre pins, alzines i d'altres. A més, on tenen els transformadors, que en un principi n'havien dos i ara n'hi ha tres en funcionament, han construït, amb una gran extensió de terreny, una instal·lació com per muntar deu o quinze grans transformadors més. Per la carretera de Badalona en direcció a La Conreria, passat uns dos-cents o tres-cents metres de la fita del Km. 10 es veuen dues fileres de torres elèctriques amb gran quantitat de fils que són un parany per a les aus que poden morir electrocutades. Penso que podem demanar incloure Sant Fost al llibre de Rècords Guinnes com el poble amb més torres elèctriques, si no ara, d'aquí uns anys, quan hagin muntat els transformadors als espais que tenen ara reservats.

També són creu l'abandonament del Pou del Glaç, l'impacte visual per l'extracció d'àrids, etc., etc.